

BOTANIST, --ni'sst, m. 3. 4) Se *Botanikus*. — *Syn.* Örtkunnig. — 2) En, som botaniserar; en, som ofta utgår på botanisering, är öf-
 vad och skicklig i detta slags forskning.

BOTEMEDEL eller **BOTMEDEL**, n. 3. 4) Medel, hvarigenom något kroppsligt eller andligt ondt häfves och botas. *B. för, emot en sjukdom. Jag skall nog finna b. för din sturskhet. Visheten är ett b. emot lifvets sorger.* — *Syn.* Bot, Läkemedel, Medikament. — 2) (fig.) Utväg, medel till afhjelpande af något. I denna bem. brukas Medel allmänare.

BOTFÄRDIG, a. 2. Villig och benägen att göra bot och bättring. *En b. syndare.* — Brukas äfv. substantivt: *En b., de b-e.* — *Botfärdigt*, adv. — *Syn.* Ångerfull, Botgörande; (för subst.) Botgörare.

BOTFÄRDIGHET, f. 3. sing. Egenskapen att vara botfärdig. — *Syn.* Bot och bättring, Ånger, Ruelse.

BOTGÖRARE, m. 3. — **RERSKA**, f. 4. En, som gör kyrkbot (se d. o.). — *Syn.* Penitent.

BOTGÖRELSE, f. 3. eller

BOTGÖRING, f. 2. Kyrkobots görande; se *Kyrkbot.* — *Syn.* Penitens.

BOTGÖRINGSDAG, m. 2. o. **BOTGÖRINGS**TID, m. 3. Viss dag, tid, då en botgörare blifvit ålagd att göra bot (penitens). Jfr *Kyrkbot.*

BOTING, n. 3. Se *Bohagsting.*

BOTKLÄDNING, f. 2. Särskilt dräkt, hvori botgörare, enligt katolska kyrkans bruk, äro klädde.

BOTTLIG, a. 2. (föga brukl.) Som kan botas.

BOTLÖS, a. 2. (föga brukl.) Se *Obottlig.*

BOTMEDEL, se *Botemedel.*

BOTNING, f. 2. (föga brukl.) Se *Botande.* — *Ss. B-skraft.*

BOT- OCH BÖNEDAG, m. 2. Utomordentlig, af regeringen påbuden högtidsdag, då allt folket bör göra bot (se *Kyrkbot*) och besöka Herrans hus, för att bedja om nåd och syndaförlåtelse.

BOTPREDIKAN, f. 2. sing. indef. (för plur. brukas *Botpredikningar*) 4) Predikan, hållen förnämligast till uppväckande af ånger och beredvillighet att göra bot och bättring. I denna sin egentliga mening hör ordet till den katolska kyrkostilen. — 2) (fam.) Sträng predikan, då predikanten dundrar med lagens hammare och hårdt tilltalar sina åhörare, för att väcka dem till ånger. — *Syn.* Straffpredikan. — 3) (fig. fam.) Tal, innehållande skarpa förebräelser och tillrättvisningar. *Hålla en b. för någon.* — *Syn.* Se *Straffpredikan*, 2.

BOTPREDIKANT, bötprädkannt, m. 3. En, som vanligtvis ifrån predikstolen håller ganska stränga tal till sina åhörare.

BOTPSALM, bötsållm, m. 3. 4) (i katolska kyrkan) Psalm, som sjunges af botgörare. — 2) (i evangeliska kyrkan) Psalm, passande att sjungas af en ångerfull och botfärdig människa, isynnerhet vid den hel. nattvardens begående. — 3) *Konung Davids b-er*, andeliga poemer i bibeln, hvilka ursprungligen äfvsjünges med beledsagande af musik, och innehålla en förkrossad, ångerfull och botfärdig syndares utgjutelser och suckan till Gud om nåd och hugsvalelse. Kallas äfv. i def. form *Botpsalmerna.*

BOTRÄD, n. 3. Benämning på vissa sedan urgamla tider helighällna träd, så kallade, emedan en ande tros bo uti dem.

BOTSÅNG, m. 3. Se *Botpsalm*, 2.

BOTTEN, m. 2. pl. *bottnar*. Hvad som utgör det understa, grunden af något. 4) Yta, som inunder begränsar ett ofvanöfver flytande ämne

(vatten, luft, o. s. v.). *Hafvets, sjöns, flodens, kärrets b. B-nen af ett svalg, en afgrund. Sandig, stenig, hård, lös b. Sjunka, gå till b. Nå, råka, finna b. Förlora b., förlora fotfäste.* (Fig.) *Stå på god b.,* hafva goda affärer, vara i goda omständigheter. *Gå till b. med något,* grundligt undersöka, utforska, pröfva, inhämta något. — Bildar flera sammansättningar, såsom: Sandbotten, Lerbotten, Stenbotten, m. fl. — *Syn.* Grund. — 2) Den understa sidan af en sak (ett kärl, o. s. v.). *B-nen af, på, i ett fat, en dosa, en tunna, ett bläckhorn, en luktvattensflaska. B-nen af en låtta, en pastej. Svag, tunn, stark b. Sätta b. i en tunna. Slå b-nen ur ett kärl. B-nen gick ur tunnan. Dricka i b.,* urdricka helt och hållet. (Fig.) *Komma till b-nen af buteljen,* hafva urdruckit buteljens hela innehåll. *I b.,* adverbialt uttryck, som betyder: i grund, helt och hållet, fullkomligt, t. ex.: *I b. god, hederlig, ärlig, elak, falsk. Känna någon* ell. *något i b.* — Ingår i en mängd sammansättningar, såsom: Träbotten, Jernbotten, m. fl. Se äfv. *Bottenrik, Bottenärlig.* — 3) Grund och mark: a) Område. *På svensk, främmande b.* (Fig.) *Stå på egen b.,* ej bero af någon. — *Syn.* Jord, Mark, Område. — b) Jordmån. Förekommer i denna bem. mest i sammansättningar, t. ex. *Mergelbotten, Kalkbotten.* — *Syn.* Jordmån, Grund. — 4) a) Den afdelning af rummen i ett hus, som ligger närmast grunden, nedanunder första våningen. *Bo på b. i ett hus.* — *Syn.* Jordvåning, Bottenvåning. — b) Trossbotten i ett hus. *Bo på samma b. som någon,* i samma våning. *De bo på samma b. På nedersta b-nen,* i jordvåningen. — *Syn.* Våning. — 5) Underliggande yta, underlag: a) för tyger, vid sömnad, t. ex.: *Tapisseri sys på en b. af stramalj.* — b) Grundfärg på väf, papper, trä o. s. v. för ritning, målning, bildhuggeri. — c) Den färg på ett tyg, hvilken utbreder sig i allmänhet öfver hela dess yta och bildar liksom grunden för de öfriga. *Blårandig på gul b.* — 6) (tekn.) Rund, i midten vanligen tjockare koparskifva. — 7) (jäg.) Eftersta och breda ändan af en jagtplats. *B. af en bösspipa,* dess nedersta och öfver godsets ytre tjockaste del.

BOTTENBEKLÄDNING, f. 2. (skepps.) Beklädnad med plankor under ett fartyg.

BOTTENBJELKE, m. 2. pl. — *bjelkar*. 4) (byggn.k.) Grof bjelke, som tjenar till underlag i byggnader. — 2) Se *Bottenstock.*

BOTTENBRÅDE, n. 4. Bråde, som utgör bottnen eller en del af bottnen på något. *B. i en säng.*

BOTTENBÄDDNING, f. 2. Underlag af hjelkar o. s. v.

BOTTENDEG, m. 2. Deg, som utgör bottnen i en låtta, pastej, o. s. v.

BOTTENDY, m. 3. sing. Dy på bottnen af sjö, träsk, o. s. v.

BOTTENFALL, n. 3. Se *Bottenfällning.*

BOTTENFISK, m. 2. Fisk, som med svårighet uppstiger till vattenytan och mest håller sig på bottnen.

BOTTENFÄLLE, n. 4. eller

BOTTENFÄLLNING, f. 2. Hvad, som sätter sig på bottnen af ett kärl, deruti flytande ämnen förvaras. — *Syn.* Fällning, Grums, Nederslag, Bottensats, Precipitat.

BOTTENFRYSA, v. n. 3. (böjes som *Frysa*) Frysa ihop ända ned till bottnen. Säges i fråga om vatten och andra flytande ämnen, men har äfv. rummet eller kärlet, hvori de förvaras, till